

Dick Kuil schrijft kroniek van Pekela voor feestjaar '99 af

■ **OUDE PEKELA** – Een vooruitziende blik kan Dick Kuil (34) uit Ten Boer niet ontzegd worden. Twintig jaar geleden begon hij aan een kroniek van zijn geboortedorp Oude Pekela. Over zeven jaar is hij er klaar mee. Dan staat iedere, maar dan ook iedere memorabele gebeurtenis uit het Pekelder verleden opschrift. Dat jaar '99 bestaat de Pekel vierhonderd jaar. Een mooie gelegenheid om de kroniek als boekwerk uit te geven. De stad-Groninger gemeente-ambtenaar Kuil verheugt zich op dat moment, geen wonder na zoveel jaren van noeste arbeid.

Door **Roel Waalkens**

Hoe begint zo iets. Nieuwsgierig als hij was naar z'n vroege voorouders dook hij in de archieven. In de diepste kelder van het Winschoter raadhuis scharrelde hij ook andere feiten van vóór 1811 op. Zo deed hij de verrassende ontdekking dat Feicko Clock niet de stichter van de Pekela's kon zijn geweest waar iedereen hem voor houdt. Hij haalde met die vondst de kranten maar in Pekela lag geen mens er wakker van. „Er kwam niet één reactie”.

Maar de geschiedenis had hem te pakken. Kuil besloot vanaf toen bij te houden wat er zo dagelijks in de Pekel gebeurde. En meer dan dat: hij hield het ook vol. Teruggravend achterhaalde hij de namen van bewoners van hele straten. Of dat eigenlijk wel zo interessant is, weet hij niet. Maar misschien vinden de mensen het leuk te weten waar hun overgrootouders vroeger leefden. Het gemeente-archief van Groningen en het Rijksarchief onthulden voor hem hun geheimen. De Winschoter Courant was een prima bron vanaf 1870. Als hij alle wetenswaardigheden wil printen, heeft hij aan duizend velletjes niet genoeg.

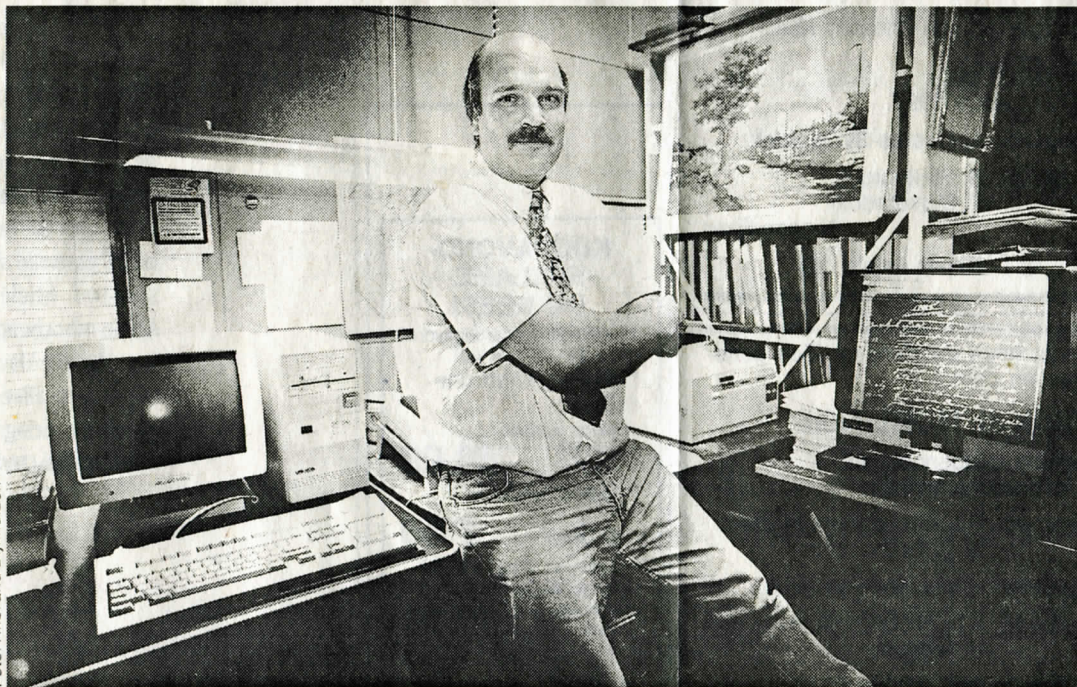

Foto: Hilbrand Dijkhuizen

▲ Dick Kuil in z'n 'archiefkamer' thuis. Als de computer alle informatie print, zijn duizend A-viertjes niet voldoende.

Zijn kroniek zal heel veel over de vervening van het gebied Pekela te vertellen hebben. Begonnen in de zestiende eeuw als het steken van een turfje om de kachel mee te stoken, werd het een eeuw later een grootschalige bezigheid met export (naar Hamburg) als hoofddoel. 't Was een arme tijd. Kuil vertelt dat slapende kinderen door ratten werden aangevallen. Hij vermeldt dat soort dingen niet. Waarom niet? „Dan kan ik

wel aan de gang blijven. Dat gebeurde zeker een paar keer per jaar”. Hij houdt zich meer bezig met de dominee die vertrok, de schoolmeester die kwam, het kerkkoor dat werd opgericht, de vele voetbalclubs die het leven zagen, de verkoop van woningen en fabrieken, produktiebeperking bij de strokartonfabrieken gewoonlijk gevolgd door ontslagen. Een jubileum vermeldt hij één maal. Als een vereniging na het veertigja-

rig feest tien jaar later nog bestond, staat alleen die gebeurtenis in de kroniek.

Kuil vermeldt alleen, hij trekt geen conclusies. Dat moeten de lezers zelf doen. Tussen de regels door lezen hoe erg het was, of juist, hoe leuk. Erg was de vervuiling van het diep. Tussen de regels door valt te lezen hoe weinig bereid de fabrikanten en boeren waren daar iets aan te doen. Door hun invloed in de gemeenteraad ondernam die evenmin wat. Emotioneel boekje? Kuil denkt niet dat het emoties zal losmaken. Wel herinneringen. Hij heeft nog zeven jaar te gaan en dan komt de kroniek uit. Kuil heeft al contact met een uitgever.

Hij noemt het zijn levenswerk. „Dit is uniek voor de provincie Groningen. Het is nog nooit gebeurd dat van één plaats zo'n uitvoerige geschiedschrijving is gepleegd”. Wetenschappelijk is het niet wat hij doet. Kuil, uiteraard zelf een geboren en getogen Pekelder, gaat meer op zijn gevoel af. Zijn kroniek zal verlucht worden met veel oude kaarten en foto's. Hij zoekt vooral dingen die nog niet eerder gepubliceerd zijn. In een lange reeks van jaren schoot hijzelf foto's van plekjes die nu onherkenbaar zijn.

Kuil heeft nauwelijks nog tijd voor andere bezigheden. Hij werkt nu nog ruim vijf uur per week aan zijn kroniek, vroeger langer. En dat al twintig jaar. Elke vrijdagmiddag is hij op een archief te vinden. „Er blijft niks geheim voor me”, lacht hij.

Zomaar een bericht uit zijn kroniek om mee te besluiten:

25 sept. 1912. De strokartonfabriek Wilhelmina te Oude Pekela neemt een nieuwe hakselmachine in gebruik die door twee mannen te bedienen is. Eerder waren voor hetzelfde werk drie man daags en drie man 's nachts nodig”.

Toen ook al dus.